

اظهار نظر مجمع شورتی حقوقی

در خصوص:

- طرح اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور
- طرح اصلاح تبصره بند «ب» ماده (۳۵) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه

کد گزارش: ۹۶۱۰۰۷۵

تاریخ انتشار: ۱۳۹۶/۱۰/۱۲

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه گزارش

موضوعات:

۲ ..... طرح اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور

۱۰ ..... طرح اصلاح تبصره بند «ب» ماده (۳۵) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه

تهیه کننده: پژوهشکده شورای نگهبان

شماره گزارش: ۹۶۱۰۰۷۵

تاریخ تنظیم: ۱۳۹۶/۱۰/۱۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طرح اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور

مقدمه

«طرح یک فوریتی اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور» که با عنوان «طرح اصلاح بند «ه» تبصره «۱» و الحاق یک بند به تبصره «۹» قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور» در تاریخ ۱۳۹۶/۷/۱۵ اعلام وصول و در جلسه علنی مورخ ۱۳۹۶/۹/۲۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی تصویب شده، در اجرای اصل ۹۴ قانون اساسی جهت انطباق بر موازین اسلام و قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال شده است.

شرح و بررسی

بند «الف» - نکته

۱) بند «ه» تبصره «۱» «قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور»^۱ (توزیع قیر رایگان)

۱. تبصره ۱ -

...
ه- شرکت ملی نفت ایران موظف است از منابع در اختیار خود معادل ریالی چهارمیلیون تن مواد اولیه قیر (VB) رایگان تا سقف مبلغ سی هزار میلیارد (۳۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال به نسبت سیزده درصد (۱۳٪) در اختیار وزارت جهاد کشاورزی (سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور)، جهت خاک‌پوش (مالچ) با قیرابه (امولوسیون)، پنجاه و چهار درصد (۵۴٪) در اختیار وزارت راه و شهرسازی جهت روکش آسفالت و آسفالت راه‌های روستایی و معابر محلات هدف بازآفرینی شهری، هفده درصد (۱۷٪) در اختیار بنیاد مسکن انقلاب اسلامی جهت آسفالت معابر و بهسازی روستاها و انجام طرح (پروژه)‌های مشارکتی با دهیاری‌ها، سیزده درصد (۱۳٪) در اختیار وزارت کشور (سازمان امور شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور) جهت آسفالت معابر شهرهای با جمعیت زیر پنجاه هزار نفر و سه درصد (۳٪) جهت نوسازی مدارس در اختیار وزارت آموزش و پرورش (سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور) قرار دهد و در حساب‌های فی‌مابین خود و خزانه‌داری کل کشور اعمال و با آن از محل خوراک تحویلی تسویه نماید.

شرکت ملی نفت ایران مکلف است تا پایان سال ۱۳۹۶ نسبت به تحویل کامل مواد اولیه قیر (VB) به دستگاه‌های

←

به منظور تسریع پروژه‌هایی مانند مالچ پاشی و آسفالت راه‌های روستایی و مدارس پیش‌بینی گردیده است. لکن باتوجه به اینکه چنین حکمی هرساله در قوانین بودجه سنواتی پیش‌بینی شده است، هم‌اکنون برخی از دستگاه‌ها در برخی استان‌ها به میزان سهم پیش‌بینی شده به قیر نیاز ندارند. ازین رو حکم مزبور در بند حاضر با این هدف به تصویب رسیده است که در چنین مواردی دستگاه مجری به‌منظور تأمین سایر هزینه‌های پروژه‌های خود (به جز خود قیر) و به جای پرداخت وجه به پیمانکار، در سقف میزان قیر مقرر در قانون بودجه، قیر مازاد (بر نیاز جهت انجام آن پروژه) به پیمانکار بدهد تا جهت تأمین سایر هزینه‌های پروژه استفاده شود. براین اساس کارفرما در واقع برای طلب خود، قیر دریافت کرده و عملاً به یک عرضه‌کننده در این بازار مبدل می‌شود و به عبارتی «قیر» در کنار سایر ابزارها نظیر اوراق بهادار به‌عنوان ابزار تأمین مالی پروژه‌ها محسوب شده است.

۲) عبارت «قیر مازاد تحویلی مربوط به هریک از ... دستگاه‌ها» ناظر به قیر مازاد بر نیاز جهت انجام پروژه مورد نظر می‌باشد و تغییر دهنده درصدهای سهم هریک از دستگاه‌ها از قیر مذکور در صدر بند «ه» تبصره «۱» «قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور»^۱ نیست.

→

اجرائی ذی‌ربط اقدام نماید. این دستگاه‌ها مکلفاند با رعایت شاخص‌های مربوطه نسبت به ابلاغ سهم هریک از استان‌ها حداکثر ظرف مدت دو ماه پس از ابلاغ این قانون اقدام نمایند. گزارش عملکرد این بند به‌صورت سه‌ماهه توسط دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط به کمیسیون‌های عمران و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی ارائه می‌گردد.

چنانچه کمیته برنامه‌ریزی شهرستان، بودجه‌ای برای راه‌های روستایی پیش‌بینی نکرد، قیر رایگان آن شهرستان در اختیار شهرداری‌های زیر بیست هزار نفر جمعیت و دهیاری‌های شهرستان قرار می‌گیرد تا در عمران معابر داخل روستا مصرف شود.

۱. تبصره ۱-

...

ه- شرکت ملی نفت ایران موظف است از منابع در اختیار خود معادل ریالی چهارمیلیون تن مواد اولیه قیر (VB) رایگان تا سقف مبلغ سی هزار میلیارد (۳۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال به نسبت سیزده درصد (۱۳٪) در اختیار وزارت جهاد کشاورزی (سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور)، جهت خاک‌پوش (مالچ) با قیرآبه (امولوسون)، پنجاه و چهار درصد (۵۴٪) در اختیار وزارت راه و شهرسازی جهت روکش آسفالت و آسفالت راه‌های روستایی و معابر محلات هدف بازآفرینی شهری، هفده درصد (۱۷٪) در اختیار بنیاد مسکن انقلاب اسلامی جهت آسفالت معابر و بهسازی روستاها و انجام طرح (پروژه‌های

←

بند «ب» - نکته

مسأله‌ای که در مورد حکم این بند ممکن است مطرح شود، ناظر به کسب رضایت از گیرندگان اوراق خزانه اسلامی است. در این خصوص نکته‌ای که وجود دارد این است که، مطابق بند الحاقی حاضر، استفاده از اوراق خزانه اسلامی در چارچوب قانون برنامه ششم توسعه، پیش‌بینی شده است. در این رابطه مطابق بند «الف» ماده (۱۰) قانون مذکور، دولت مجاز شمرده شده «معادل کل بدهی‌های خود به اشخاص حقیقی و حقوقی که تا پایان سال ۱۳۹۵ قطعی شده یا می‌شود را به ترتیب اولویت‌هایی که به پیشنهاد سازمان مشخص می‌شود، تا پایان اجرای قانون برنامه از طریق انتشار اوراق بهادار با کسب رضایت طلبکاران تسویه نماید...» بنابراین به‌موجب این حکم اگرچه کسب رضایت طلبکاران پیش‌بینی شده است و لکن چنین امری ناظر به بدهی‌های دولت به اشخاصی است که تا پایان سال ۱۳۹۵ قطعی شده و می‌تواند با حکم بند الحاقی حاضر از جهت اینکه اولاً ناظر به بعد از سال ۱۳۹۵ است و ثانیاً علی‌الاصول در ابتدای انجام پروژه و تملک اراضی هنوز دولت بدهکار نبوده بلکه طرف قرار بوده و وجه مورد نیاز جهت مواردی همچون تملک اراضی، ثمن معامله و هزینه پروژه است و نه بدهی دولت، متفاوت است. لذا حکم بند حاضر از حیث لزوم کسب رضایت گیرندگان اوراق (نظیر مالکان اراضی برای دریافت این اوراق در قبال فروش اراضی خود) محل تأمل است.

→

مشارکتی با دهیاری‌ها، سیزده درصد (۱۳٪) در اختیار وزارت کشور (سازمان امور شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور) جهت آسفالت معابر شهرهای با جمعیت زیر پنجاه هزار نفر و سه درصد (۳٪) جهت نوسازی مدارس در اختیار وزارت آموزش و پرورش (سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور) قرار دهد و در حساب‌های فی‌مابین خود و خزانه‌داری کل کشور اعمال و با آن از محل خوراک تحویلی تسویه نماید.

شرکت ملی نفت ایران مکلف است تا پایان سال ۱۳۹۶ نسبت به تحویل کامل مواد اولیه قیر (VB) به دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط اقدام نماید. این دستگاه‌ها مکلف‌اند با رعایت شاخص‌های مربوطه نسبت به ابلاغ سهم هریک از استان‌ها حداکثر ظرف مدت دو ماه پس از ابلاغ این قانون اقدام نمایند. گزارش عملکرد این بند به‌صورت سه‌ماهه توسط دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط به کمیسیون‌های عمران و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی ارائه می‌گردد.

چنانچه کمیته برنامه‌ریزی شهرستان، بودجه‌ای برای راه‌های روستایی پیش‌بینی نکرد، قیر رایگان آن شهرستان در اختیار شهرداری‌های زیر بیست هزار نفر جمعیت و دهیاری‌های شهرستان قرار می‌گیرد تا در عمران معابر داخل روستا مصرف شود.

بند «د» - ابهام

مطابق صدر تبصره الحاقی، احکام ذیل این تبصره علاوه بر مناطق زلزله زده کرمانشاه، ناظر به زلزله زدگان سایر استان‌ها و مناطقی که در نیمه دوم سال ۱۳۹۶ دچار زلزله شده‌اند یا می‌شوند، نیز می‌باشد. در این رابطه با عنایت به اینکه احکام مزبور در ذیل این تبصره، هریک واجد آثار خاصی هستند (نظیر پرداخت یارانه سود تسهیلات مسکن و اعطای مرخصی به کارکنان این مناطق و ...)، مشخص نبودن معیار تشخیص مناطق زلزله زده و زلزله زدگان منجر به ابهام در دامنه و محدوده اجرای احکام این تبصره می‌گردد و لذا عبارات مزبور از این حیث واجد ابهام است و اگر به معنای واگذاری تعیین این معیار به دولت باشد، تفویض قانون‌گذاری بوده و مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی است. (به عنوان مثال ممکن است در چنین حالتی مناطقی با زلزله خفیف و بدون تخریب نیز در عداد این مناطق قرار گیرند).

جزء «ا» - نکته

نکته‌ای که در خصوص این جزء وجود دارد این است که به موجب نامه دفتر مقام معظم رهبری^(مدظله العالی) در خصوص «قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی» بر اهتمام جدی به موارد شش‌گانه مقرر در نامه رئیس مجلس تصریح شده بود که یکی از این موارد، ناظر به سود این تسهیلات می‌باشد و براساس آن، سودی که به بنگاه‌های سرمایه‌گذاری بخش کشاورزی و صنعتی تعلق می‌گیرد نباید از شش درصد (متوسط) بیشتر باشد. لذا حکم جزء «ا» تبصره الحاقی که سود این تسهیلات در مناطق زلزله زده را صفر درصد تعیین نموده، مغایر شرط مورد نظر معظم‌له (مبنی بر بیشتر نبودن متوسط سود این تسهیلات از شش درصد) نیست و در میانگین مقرر محسوب می‌شود.

جزء «۲» - مغایرت با اصول ۵۷، ۱۱۰، ۵۲ و ۵۳

۱) حکم صدر این جزء به دلیل برداشت از منابع صندوق توسعه ملی جهت خارج از مصارف مذکور در بند «الف» تبصره «۴» «قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور»،^۱ مخالف اذن مقام معظم رهبری درخصوص استفاده از منابع صندوق توسعه ملی در قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور بوده و لذا مغایر اصول ۵۷ و ۱۱۰ قانون اساسی است. با این توضیح که مطابق بند «۳-۱۰» سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه، «استقلال مصارف صندوق توسعه ملی از تکالیف بودجه ای و قوانین عادی» مقرر شده است و ازین رو مصارف مذکور در قانون بودجه سال ۱۳۹۶ از محل منابع صندوق توسعه ملی، با اذن مقام معظم رهبری پیش‌بینی شده بود و لذا حکم اصلاحی جدید خروج از اذن پیشین مقام معظم رهبری محسوب می‌شود.

۲) علاوه بر ایراد فوق، حکم این جزء که به صورت کلی برداشت از «سرجمع» اعتبارات ردیف‌های بند «الف» تبصره «۴» «قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور» را مقرر داشته و مشخص ننموده از هرکدام از ردیف‌های فوق چه میزان کسر خواهد شد، مغایر اصول ۵۲ و ۵۳ قانون اساسی است. براین اساس این امکان وجود دارد که

۱. تبصره ۴-

الف- به دولت اجازه داده می‌شود براساس جدول زیر، نسبت به برداشت از ورودی سال ۱۳۹۶ صندوق توسعه ملی اقدام و منابع حاصله را به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور موضوع ردیف‌های ۳۱۰۷۰۴، ۳۱۰۷۰۵، ۳۱۰۷۰۶، ۳۱۰۷۰۷، ۳۱۰۷۰۸، ۳۱۰۷۰۹ این قانون واریز نماید. معادل مبالغ واریزی، به اعتبارات مشخص شده در جداول (۷) و (۹) این قانون اختصاص می‌یابد. اعتبارات موضوع این بند برای صندوق توسعه ملی، بازگشت از منابع محسوب می‌شود.

عنوان	میلیون دلار	میلیارد ریال
افزایش سرمایه صندوق نوآوری و شکوفایی	۲۰۰	۶/۶۰۰
طرح‌های آبیاری تحت فشار، کم‌فشار و سامانه‌های نوین آبیاری	۳۰۰	۹/۹۰۰
طرح‌های آبرسانی روستایی و توسعه شبکه‌های آن	۳۰۰	۹/۹۰۰
سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران	۱۰۰	۳/۳۰۰
تقویت بنیه دفاعی	۱/۳۰۰	۴۲/۹۰۰
مقابله با ریزگردها	۱۰۰	۳/۳۰۰
جمع	۲/۳۰۰	۷۵/۹۰۰

به عنوان مثال کل مبلغ یکصد میلیون دلار از ردیف «تقویت بنیه دفاعی» کسر شود.

جزء «۴» - مغایرت با اصول ۵۷، ۱۱۰ و ۵۲

۱) در این جزء، برداشت از منابع صندوق توسعه ملی با عنایت به بند «۳-۱۰» سیاست‌های کلی برنامه ششم مبنی بر استقلال منابع صندوق از مصارف بودجه‌ای، بدون اذن مقام معظم رهبری، مغایر اصول ۵۷ و ۱۱۰ قانون اساسی است.

۲) حکم این جزء مبنی بر افزایش «سقف بودجه کل کشور» به میزان «هفت هزار میلیارد (۷/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال» به منزله «متمم بودجه» بوده که بنابر بند «۲» نظر تفسیری شماره ۷۸۲۱/۵۱۴۶ مورخ ۱۳۷۸/۵/۲۴ شورای نگهبان از اصل ۵۲ قانون اساسی،^۱ تصویب آن از طریق «طرح قانونی» جایز نیست و باید لزوماً به موجب «لایحه» مطرح و تصویب شود و لذا حکم این جزء مغایر اصل و نظر تفسیری مذکور است.

جزء «۵» - نکته

اگرچه مطابق این جزء به صورت مطلق جواز افزایش مرخصی کارمندان دولت در کلیه مناطق زلزله زده داده شده و از سوی دیگر با عنایت به صدر تبصره الحاقی هیچ شاخصه‌ای جهت مناطق زلزله زده مشخص نشده است و لذا حکم مزبور می‌تواند واجد شائبه بار مالی باشد، لکن باتوجه به اینکه اولاً حکم مزبور ناظر به جواز دولت در این خصوص بوده و ثانیاً با تصویب خود دولت محقق می‌گردد، شائبه مزبور فاقد وجه به نظر می‌رسد.

اجزاء «۶» و «۷» - مغایرت با اصول ۵۲، ۸۵ و ۷۵

۱) در این اجزاء، اعطای اختیار اصلاح بودجه به وزارت نیرو و نفت، در خصوص شرکت‌های مادر تخصصی و شرکت‌های استانی موضوع این بندها، به دلیل ذکر میزان کلی بودجه این شرکت‌ها در قانون بودجه، مغایر اصول ۵۲ و

---

۱. «۲- تصویب متمم و چنددوازدهم بودجه از طریق طرح قانونی، با توجه به اصل پنجاه و دوم (۵۲) قانون اساسی جایز نمی‌باشد.»

۸۵ قانون اساسی می‌باشد. با این توضیح که اولاً مطابق مفهوم بودجه و همچنین تعریف بودجه در قانون محاسبات عمومی کشور، بودجه شرکت‌های دولتی بخشی از بودجه کل کشور می‌باشد و ثانیاً در پیوست شماره «۳» قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور (نظیر سایر قوانین بودجه سنواتی)^۱ رقم کلی منابع و هزینه‌های شرکت‌های موضوع این اجزاء مشخص شده است و لذا اعطای اختیار اصلاح و تغییر این ارقام به وزارت‌خانه‌های مزبور به منزله اعطای صلاحیت جهت تغییر ارقام قانون بودجه بدون هیچ‌گونه ضابطه‌ای می‌باشد که براساس اصل ۵۲ قانون اساسی باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.

۲) علاوه بر ایراد فوق، هرچند احکام این اجزاء در راستای رفع برخی آسیب‌های مناطق و افراد زلزله زده می‌باشد و لکن به دلیل تقلیل درآمد عمومی و پیش‌بینی نشدن طریق جبران کاهش درآمد، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی به نظر می‌رسد.

بند «الحاقی» - نکته

بند حاضر در مقام اصلاح جدول شماره «۱» تبصره «۳۵» قانون اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۹۹ می‌باشد که براساس آن حداقل افزایش سرمایه برخی بانک‌های دولتی از محل حساب مازاد حاصل از ارزیابی خالص دارائی‌های خارجی بانک

۱. به عنوان مثال در پیوست شماره «۳» لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور بودجه این شرکت‌ها به تفکیک مشخص گردیده است:

بودجه شرکت‌های دولتی سوده و سر به سر در سال ۱۳۹۷

شماره طبقه بندی	نام شرکت	درآمد	هزینه	استهلاک (جزئی از هزینه)	مالیات	۷۵۰ سود ویژه	حسابهای جاری				حسابهای سرمایه‌ای (سایر)	
							تخصیص سود					
							سایر حسابهای تخصیص سود	ذخایر و اندوخته‌ها تخصیص سود	تقسیم سود			
									سهم دولت و سایر سهامداران	سهم شرکت‌های دولتی		
۲۲۲۵۰۰	شرکت سهامی بوی منطقه ای اصفهان	۷,۱۸۴,۷۱۰	۷,۱۸۴,۰۱۴	۴۴۳,۳۵۱	۱۵۴	۳۰۸	۰	۱۲۴	۲۰	۰	۴۴۴,۳۷۱	۰
۲۲۳۰۰۰	شرکت سهامی بوی منطقه ای خراسان	۴,۶۶۳,۷۶۴	۴,۶۶۳,۵۱۴	۶۵۴,۷۷۲	۲۱۰	۴۲۰	۰	۱۸۳	۲۷	۰	۶۵۶,۴۹۹	۰
۲۲۳۵۰۰	شرکت سهامی بوی منطقه ای البرزجان	۴,۴۶۳,۰۰۴	۴,۰۳۵,۵۵۴	۴۵۳,۱۶۴	۱۶۴	۳۲۵	۰	۱۴۱	۲۱	۰	۴۵۳,۱۸۵	۰
۲۲۴۰۰۰	شرکت سهامی بوی منطقه ای تهر	۲,۷۰۲,۶۵۸	۲,۷۰۲,۳۷۸	۳۵۱,۰۸۸	۷۰	۱۴۰	۰	۶۱	۹	۰	۳۵۱,۰۷۰	۰
۲۲۴۵۰۰	شرکت سهامی بوی منطقه ای کرمان	۳,۷۵۸,۰۹۰	۳,۷۵۷,۸۶۶	۳۴۴,۳۸۰	۶۱	۱۲۲	۰	۵۳	۸	۰	۳۴۴,۳۸۸	۰

مرکزی جمهوری اسلامی ایران پیش‌بینی شده است و براساس ردیف «۱۲» این جدول مبلغ یکصد هزار ریال نیز به عنوان حداقل افزایش سرمایه دولت در بانک مسکن در نظر گرفته شده است.^۱ حال براساس بند اصلاحی حاضر اولاً درخصوص بانک مسکن به جای حداقل افزایش سرمایه به میزان مقرر در جدول (یکصد هزار میلیارد ریال)، حداکثر افزایش سرمایه پیش‌بینی شده است و ثانیاً محل مزبور علاوه بر افزایش سرمایه بانک مسکن، به بخشش سود تسهیلات نیز اختصاص خواهد یافت. در این خصوص نکته‌ای که وجود دارد این است که جدول شماره «۱» تبصره (۳۵) قانون اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۹۵، به موجب بند «و» تبصره «۱۶» قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور تنفیذ گردیده است و لذا اصلاح آن در مصوبه حاضر از حیث اتمام مهلت، فاقد ایراد است.

لازم به ذکر است با عنایت به نامه بانک مسکن، اگرچه تشریفات قانونی ناظر به افزایش سرمایه بانک مسکن (به جز مرحله نهایی آن مبنی بر تأییدیه بانک مرکزی) به اتمام رسیده است و لکن هنوز این امر محقق نشده و اختصاص منابع مورد نظر به امر دیگری به جز افزایش سرمایه بانک مسکن (بخشش سود تسهیلات) می‌تواند به نقص در عملکرد این بانک منجر شود.

۱. جدول شماره (۱) مربوط به تبصره (۳۵) (مبالغ به هزار میلیارد ریال)

نام بانک‌ها	حداکثر تسویه مطالبات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	حداکثر تسویه مطالبات قانونی بانک‌ها از دولت	حداقل افزایش سرمایه دولت در بانک‌ها
ملی ایران	۹۳/۸	۹۳/۸	۰
...	...	...	...
مسکن	۰	۰	۱۰۰

طرح اصلاح تبصره بند «ب» ماده (۳۵) قانون برنامه

پنجساله ششم توسعه

مقدمه

طرح فوق الذکر با هدف اعطای مجوز به وزارت جهاد کشاورزی جهت هزینه در امر قنوات و آب بندها، در تاریخ ۱۳۹۶/۹/۵ اعلام وصول و نهایتاً در جلسه علنی مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۶ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید.

شرح و بررسی

نکته حائز اهمیت که در خصوص این مصوبه وجود دارد این است که براساس حکم مصوبه حاضر، تکلیف جدیدی به جز تکالیف موجود، برای دولت پیش‌بینی گردیده که مستلزم افزایش هزینه‌های عمومی است، و لذا به منظور تأمین این هزینه، در تبصره ذیل ماده واحده، یکی از ردیف‌های هزینه‌ای قانون بودجه سال ۱۳۹۶ کل کشور اصلاح و هزینه جدید به ردیف مزبور اضافه گردیده است. چنین امری اگرچه با هدف تأمین هزینه جدید بوده است، لکن مطابق اصل ۷۵ قانون اساسی، طرح‌های نمایندگان که واجد بار مالی است، مستلزم طریق تأمین هزینه جدید می‌باشد و اختصاص منابع موجود نمی‌تواند به عنوان طریق تأمین این هزینه‌ها محسوب شود. همچنین به‌موجب نظر تفسیری شورای نگهبان درخصوص اصل ۷۵ قانون اساسی «... درج عبارات‌های «از محل اعتبارات مصوب مربوط» و «از محل اعتبارات مصوب دستگاه»، اگر مستلزم بار مالی جدید بوده، طریق جبران کاهش درآمد یا تأمین هزینه جدید مذکور در اصل ۷۵ قانون اساسی محسوب نمی‌گردد» (بند «۱» نظر تفسیری شماره ۹۱/۳۰/۴۹۷۴۹ مورخ ۹۱/۱۲/۲۳). لذا اصلاح ردیف مزبور در تبصره ذیل ماده واحده رافع بار مالی مصوبه حاضر نخواهد بود.

امام خمینی (ره):

و از شورایی محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و چه در نسل های آینده، که با کمال دقت و قدرت و ظایف اسلامی و ملی خود رایا و تحت تاثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه جلو گیری نمایند.

(سخن امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

بزهشکده شورای نگهبان

تهران، خیابان شهید سپهبد قرنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲

صندوق پستی: ۱۴۶۳-۱۳۱۴۵ تلفکس: ۸۸۳۳۵۰۴۵

info@shora-rc.ir

www.shora-rc.ir